

متن پرسش

سلام محضر استاد طاهرزاده: به ما یاد داده‌اید و یاد داده‌اند که مرحوم قاضی، یگانه‌ی روزگار خویش بوده است و بقول حضرت امام رحمة‌الله‌علیه: «قاضی کوهی از توحید بود». حرف شما در باب امر تاریخی در سلوک ما را متذکر می‌شود که امروز و در این تاریخ، حضرت آیت الله قاضی رحمة‌الله‌علیه اگر می‌خواستند سلوک کنند دیگر به روش قبل سلوک نمی‌کرده و بلکه به سبک چمران سلوک می‌داشتند. اینجا و در همین راستا برای بنده سه سوال بوجود آمده است: ۱. اگر اُمَّت‌ها نیز به بیان حضرت علامه حقیقتی داشته و ولادت و مماتی دارند، آنگاه همانگونه که فرد برای رسیدن به توحید به خودسازی دست می‌زند و با شیطان درون گلاویز می‌شود، برای رسیدن به توحید اُمَّت و اجتماعی که در آن زندگی می‌کنیم نیز باید با ردائل اجتماعی و شیطان اکبر خارجی درگیر شویم. چگونه است که ما از درگیری عرفانی مانند مرحوم قاضی رحمة‌الله‌علیه با این شیطان خارجی که در آن تاریخ احتمالا انگلیس و اسرائیل نوظهور بوده‌اند، خبری نمی‌شنویم؟! یا شاید خبری بوده لکن گزارشات تاریخی دقیق نیست؟ ۲. زمانه‌ای که سر شیخ فضل‌الله‌ها بالای دار می‌رود و مدرّس‌ها در اوج غربت به شهادت می‌رسند و آقاروح‌الله رساله «قیام‌الله» می‌نویسند، دقیقا منطبق است بر ایام حیات مرحوم قاضی رضوان‌الله‌علیه! با عرض معذرت فراوان بخاطر این جسارت ناشی از استفهام واقعی، اما اینجا دیگر ظاهرا بحث «زمانه‌ی قاضی زمانه دیگری بوده است» جواب نمی‌دهد! آیا باز هم باید گفت گزارش‌های تاریخی دقیق نیست؟ ۳. این ادّعا که شخصیت کَمَل و ولیّ تکوینی حتّی در زمان وقوع انقلاب در سال پنجاه و هفت، یکی از حضرات بزرگان نحله نجف بوده (فارغ از مصداق) و امروز نیز پیشبرد انقلاب و حتّی پرورش و شهادت شهید حججی‌ها و حاج قاسم‌ها تحت نظر آن ولیّ کَمَلی است که لزوما با ولی فقیه منطبق نیست را زیاد می‌شنویم؛ و حال آنکه این ادّعا با مبانی عرفانی ما همخوان است. آیا این ادعا را قبول دارید؟ با تشکر

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: به نظر می‌آید از آن جایی که خداوند می‌فرماید: «کلّ یومٍ هو فی شأن» در هر روز و روزگاری به شأنی که مطابق نیاز جامعه و افراد است، جلوه می‌کند؛ امثال قاضی مطابق شأن زمانه‌ی خود عمل کرده‌اند و البته ظرفیت تاریخ را هم باید در نظر گرفت. آری! می‌شود انسان‌هایی که در تاریخ خود به کمالات لازم رسیده‌اند کمک‌کار بقیه برای زمانه‌ی خود باشند. چه اشکال دارد که حججی‌ها از عالمان و سالکان دوران گذشته‌ی خود بهره‌مند شوند تا در تاریخ خود بهترین تصمیمات را

بگیرند. موفق باشید